

GESLUIERD NAAR DE VROUWENCONFERENTIE

NIQAB VERSUS MINIROK

Parool, 12 september 1995

(Door Jan van der Made)

HUAIROU (PAROOL) Eigenlijk zijn alleen de neus en de ogen van H.E. Ms. Shahla Habibi, Speciale afgezant en adviseuse van de Islamitische Republiek Iran, zichtbaar. De rest is gehuld in een pikzwarte shador, de rituele sluier. "Sorry, ik schud geen handen", zegt ze bijna verontwaardigd via een vertaalster. "Dat is niet gebruikelijk tussen mannen en vrouwen". Daarna begint er een lange uiteenzetting over Hijab, een set regels die ervoor zorgt dat vrouwen en mannen zo min mogelijk contact hebben, iets waarvoor de sluier garant moet staan. "In westerse landen waar geen sluiers worden gedragen is het aantal aanrandingen en verkrachtingen veel hoger. Dat is statistisch aangetoond. In Iran heeft 98% van de vrouwen gekozen om een sluier te dragen. Het helpt ons om onze maatschappelijke functies te vervullen. Ik begon pas te leven na de Islamitische revolutie in 1979".

Toen mevrouw Habibi, leidster van de Iraanse delegatie, maandagmiddag een redevoering gaf voor de 11e plenaire vergadering van de vrouwenconferentie benadrukte ze de "waardigheid" die Islam gebracht had voor de vrouwen. Een dertigtal in diepzwart gehulde delegatieleden aplaudisseerde keihard vanaf de publieke tribune.

Maar een klein groepje, dat op veilige afstand van de enthousiaste vrouwen zat, sloeg alles gade met fel priemende ogen. Bij iedere opmerking van Habibi bogen ze zich naar elkaar toe en fluisterden wat of maken aantekeningen. Een elegante vrouw met bruingrijs haar ontpopt zich na de vergadering als "Iraans verzet. Ik wil aan de wereld vertellen over de leugens van de mullah's (religieuze leiders), de misogynie, de vrouwenhaat en de seksuele apartheid in Iran". Mevrouw Fariba Lashtroodi van de Vereniging van Vrouwen voor een Democratisch Iran Woonachtig in Italië overhandigt een kopie van de Britse Parlementaire Groep Mensenrechten, getiteld Iran, de Onderwerping van Vrouwen.

Er staan foto's in van vrouwen die met een zweep worden afgeranseld. Een ander pamflet toont keien waarmee overspelige vrouwen gestenigd worden. "Als je op straat lacht of als er een plukje haar onder je sluier uitsteekt wordt je gemarteld en vernederd", aldus mevrouw Lashtroodi. "De vrouwen van de Iraanse delegatie worden gemanipuleerd door de geestelijke leiders die de seksuele apartheid in stand willen houden". Volgens de verzetsvrouw is de belangrijkste kracht binnen de delegatie Mullah Mohammad Taskiri, die in de namenlijst van de VN protocoldienst wordt betiteld als de "hogere adviseur van het delegatiehoofd", maar die, volgens Lashtroodi als "een waakhond bij de delegatie zit".

RAAD VOOR HET IRAANS VERZET

Het Iraans verzet is op de vrouwenconferentie in Beijing vertegenwoordigd door een dertigtal NGO's die namen hebben als "SOS-Sexisme" of "Internationale Mensenrechtenassociatie". Ze vormen een samenraapsel van Iraniers die in Frankrijk, Engeland en de VS in ballingschap wonen. De machtigste groep wordt waarschijnlijk gevormd door afgevaardigden van de "Raad voor Iraans Verzet" die in Parijs zetelt. Propagandawerkjes die ze uitdelen ("De Leeuw En De Zon - De Hoop Keert Weer") tonen foto's van een tankparade en scheppen op over de veroveringen die zijn gemaakt op het Iraanse reguliere leger.

De charismatische Maryam Rajavi, een mooie glimlachende vrouw die op de voorpagina prijkt werd "tot grote woede van de mullahs" als leidster van het Iraans Verzet gekozen en belooft een "Iran met fundamentele gelijkheid en democratie". Maar volgens mevrouw Akram Mirhosseini, presidente van de Liga van Iraanse Vrouwen voor de Democratie bestaat het Iraans verzet uit "oppertunisten en

hypocrieten". Jaren van ballingschap in Frankrijk hebben haar hypernerveus gemaakt, en haar ogen flitsen voortdurend heen en weer, op zoek naar achtervolgers en spionnen. "Toen Clinton aan de macht kwam veranderden ze opeens hun volkslied en hun vlag. Ze sloegen nationalistische taal uit. Maar in feite dragen de meeste van hen ook een sluier of een hoofddoek".

Ondanks interne verdeeldheid organiseerde het "Iraanse Verzet" afgelopen maandag een kleine demonstratie voor het Beijing International Convention Center waar de vrouwenconferentie wordt gehouden. Er werd geprotesteerd tegen Islamitisch fundamentalisme en schending van mensenrechten. Maar veel kans maakten ze niet. Chinese politieauto's omsingelden het groepje onmiddellijk en de demonstranten verspreidden zich.

VEILIGE HAVEN VOOR FUNDAMENTALISTEN

De vrouwenconferentie en het voorafgaande vrouwenforum in Huairou toont de enorme splitsing tussen fundamentalisten en hun tegenstanders. Mevrouw Saida Benhabyles, voormalig Minister van Nationale Eendracht van Algerije, die in Huairou demonstreerde tegen Islam-fanatici werd in haar woede tegen Amerika ("een veilige haven voor fundamentalisten") zelfs tegen de grond gereden door een van de auto's van Hillary Clinton.

Een kleine NGO met Saudi-Arabische vrouwen gehuld in burka's, zwarte tenten met alleen een spleet op ooghoogte, kwam naar Huairou om "te vertellen dat we onze sluiers uit vrije wil dragen". Ze waren afkomstig uit de VS. Saudi Arabie boycot de Vrouwenconferentie vanwege "het gemengde karakter": 25% van de afgevaardigden zijn van het mannelijk geslacht, schreef de Earth Times, het dagblad dat speciaal voor de Vrouwenconferentie in het leven werd geroepen.

Contact tussen de fundamentalisten en hun tegenstanders houdt op bij een vijandig wederzijds staren. "Ik praat niet met moordenaars", stelt mevrouw Lashtroudi, de verzetsvrouw. "We nemen ze niet serieus", aldus Shala Habibi, de Iraanse delegatieleidster. "Ze zijn onbetekenend". Beide groeperingen moeten misschien een voorbeeld nemen aan Benazir Bhutto, de eerste vrouw die ooit als vrouwelijke premier van een Islamitisch land werd gekozen en die een gematigde houding ten aanzien van de Islam combineert met een krachtige politieke carrière: "Moslimvrouwen hebben de speciale taak om het verschil te tonen tussen de Islamitische leer en de sociale taboes opgelegd door de mannenmaatschappij".

© Jan van der Made